

AARNIHIIPPASAMMAL- SEINÄVAATE

Anne Ruokonen, Annukka Mäntynen, Sirke Reiman ja
Eeva-Leena Sirviö, Käsityöopettajan koulutus,
Helsingin yliopisto

Aarnihiippasammal (*Orthotrichum gymnostomum*)

Aarnihiippasammal kasvaa lehtipuiden rungoilla, ja sitä esiintyy eteläisessä Suomessa. Etenkin kookkaat vanhat haavat ovat sen suosiossa. Se kasvaa pieninä tuppaina tai laajempina yhtenäisinä laikkuina. Suotuisilla paikoilla kasvustot kulkevat jopa usean metrin matkalla pitkin runkoa. Suomessa useimmiten kasvusto on melko niukkaa ja aarnihiippasammalta tavataankin erittäin harvoilla alueilla. Laji on taantunut iäkkäiden haapojen vähentyessä ja ilmansaasteiden takia. Laji on Suomessa vaarantunut.



Kuva: Tuomo Kuitunen Luopioisten kasvisto

Peruskoulun opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet vuosiluokilla 1-9

- 1-2 –luokilla
 - Kiinnostuksen ja innostuksen herättely
 - Kokonaiseen käsityöprosessiin tutustuminen
 - Suunnitteluun ja valmistukseen tutustuminen
 - Materiaaleihin tutustuminen
- 3-6 –luokilla
 - Kokonaisen käsityöprosessin hallinta ja dokumentointi
 - Käsitteistön tunnistaminen
 - Käsityöprosessin arviointi vuorovaikutteisesti
 - Kulutus- ja tuotantotapojen kriittinen arviointi
- 7-9 –luokilla
 - Yritteliäästi kokeileminen, tutkiminen ja ideoiminen
 - Tavoitteellisuus ja arviointi
 - Monipuolinen työvälineiden ja materiaalien käyttäminen ja innovaatioiden kehittäminen
 - Kestävän kehityksen huomiointi

Aarnihiippasammal-projekti

- Jokainen oppilas suunnittelee ja valmistaa oman palan yhteiseen työhön valitsemastaan kankaasta.
- Kankaaseen painetaan kuvio ja muita tekstiilityön tekniikoita hyödyntäen toteutetaan aarnihiippasammaleen muotoa ja struktuuria.
- Oppilaiden paloista kootaan yksi yhtenäinen sammalmainen teos.
- Aarnihiippasammaleen muoto saadaan käyttämällä painannan muottina omaa kättä.
- Struktuuria luodaan esim. vohvelipujotuksella, kirjonnalla ja kangasvalinnoilla.
- Värimaailma koostuu maanläheisistä väreistä, kuten vihreän ja ruskean eri sävyasteista.
- Projekti on jaoteltu tasoihin, jotta työn tekeminen on monen ikäisille ja eritasoisille oppilaille mahdollista toteuttaa.

Taso 1

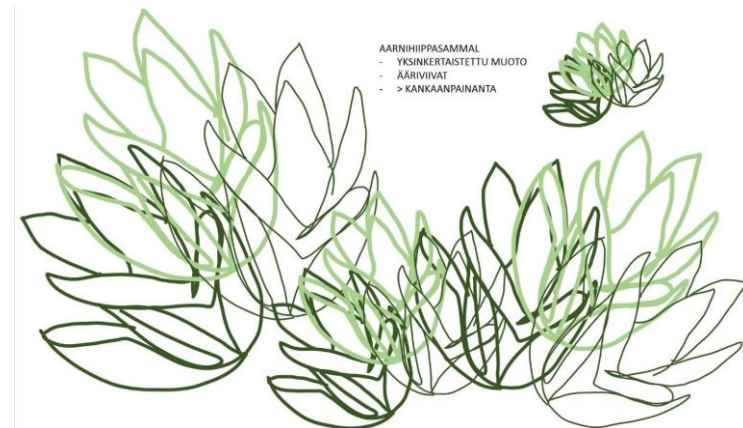
- Kankaanpainantaa, leimasinpainantaa (oma käsi leimasimena) ja sabluunapainantaa tekniikoina käyttäen, sekä lisäksi kangastussit.

Taso 2

- Tason 1 tekniikoiden lisäksi tällä tasolla lisätään mukaan vohvelipujotusta ja –kirjontaa.

Taso 3

- Tason 1 ja 2 tekniikoiden lisäksi tällä tasolla lisätään mukaan helmikirjontaa sekä muita inspiroivia tekniikoita.



Etukäteisvalmistelut

- Aiheeseen liittyvän materiaalin etsiminen/valmistelu (kuva, linkit, kirjat, lehdet yms.)
- Katsellessa ja tutkittaessa oppilaat pääsevät vauhtiin ideoinnissa ja suunnittelussa.
 - Kuvien ja ideoiden on tarkoitus herättää oppilaiden mielenkiinto ja saada mielikuvitus liikkeelle.
 - Tarkoitus ei ole kopioida, vaan kehitellä ideoita ja ajatuksia eteenpäin tai luoda ihan jotain uutta.

Linkit ja hakusanat

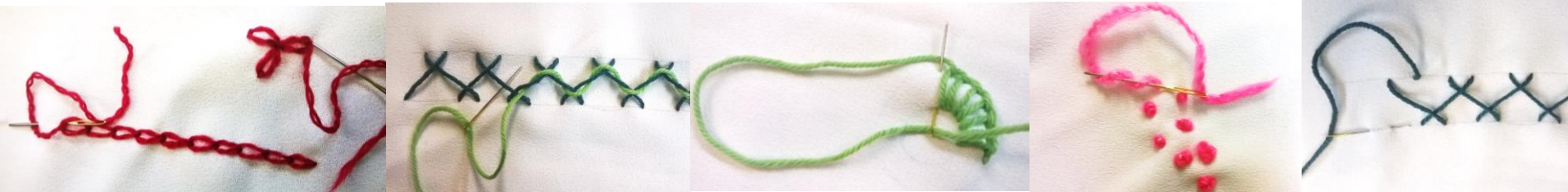
- Hakusanoja: aarnihiippasammal, kankaanpainanta, kirjontapistot, helmityöt, vohvelikangaskirjonta

- Linkejä:

Ideoita sekä ohjeita suunnitteluun ja valmistukseen: <http://punomo.fi/teeitse/>

Ohjevideo koristepistoista: <https://www.youtube.com/watch?v=mY83wGSJcT8>

Vohvelipujotus: <http://www.avoinmuseo.fi/craftmuseum/kasityonurkka/ohje.php?id=24>



Valmistusmateriaalit

Projekti on tarkoitus toteuttaa pääosin kierrätysmateriaaleista

Mahdollisia valmistusmateriaaleja:

- Monenlaiset kankaat, kuten esim. vohvelikangas ja froteekangas
- Helmiä, nauhoja, lankoja yms.
- Kangasvärejä



Työvälineet

- Ompelutarvikkeet
- Suoja-alustat kangasvärejä käytettäessä
- Essuja
- Pieniä kulhoja kangasväreille
- Pensseleit

Projektin eteneminen

Projektin suunnittelu ja valmistusaika noin 4h

Suunnittelu

- Keskustelua metsän monimuotoisuudesta, ajatusten herättely suunnittelua varten
- Kerrotaan oppilaille työn pääajatus sekä ohjataan kierrätysmateriaalien käyttöön
- Ideoiden tuottaminen ja suunnittelu monin keinoin
- Suunnitelmien esittely, opettajan antama palaute sekä vertaispalaute

Valmistus

- Palojen valmistus, tekniikoiden oppiminen työn lomassa
- Valmiista palasista kootaan seinälle yhtenäinen sammalpeite esim. nastoilla kiinnittäen



Mallipalაკოelma